

Sygn. akt X Ga 681/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 22 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu X Wydział Gospodarczy Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Piotr Majchrzak

Sędziowie SSO Wanda Migdał del. SSR Grażyna Weleda

Protokolant st. sekr. sąd. Sylwia Wawrzyniak

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2015 r., w P.

na rozprawie

sprawy z powództwa P. E.

przeciwko A. S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w P. z dnia 8 maja 2014 r. sygn. akt IX GC 2128/13.

1. oddala apelację,
2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.200 zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie odwoławcze.

/-/ W. M. /-/ P. M. /-/ G. W.

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 30 stycznia 2013 r. do Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie, powód P. E. wniósł o zasądzenie od pozwanego A. S. kwoty 12.540,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 22.040,00 zł od dnia 22 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że zawarł z pozwanym umowę, na mocy której zobowiązał się wykonać kompletne pokrycie dachowe a pozwany zapłacić cenę na podstawie wystawionej faktury VAT. Powód wykonał swoje zobowiązanie oraz dążył do dokonania ich odbioru, co pozwany skutecznie utrudniał. Powód po powzięciu wiadomości od inwestora głównego w przedmiocie odbioru prac od pozwanego oraz zapłaty na jego rzecz należności tytułem wykonanych prac, wystawił fakturę VAT na kwotę 41.040,00 zł z terminem płatności na dzień 21 stycznia 2013 r. Powód zaznaczył, że w fakturze tej rozliczył uiszczoną przez pozwanego zaliczkę w kwocie 19.000,00 zł. Do dnia wytoczenia powództwa pozwany nie uregulował swojego zadłużenia.

Pismem z dnia 21 lutego 2013 r. powód ograniczył powództwo co do kwoty należności głównej w wysokości 9.500,00 zł, wskazując, że pozwany dnia 13 lutego 2013 r., a zatem po wytoczeniu powództwa, dokonał powyższej wpłaty.

W dniu 1 sierpnia 2013 r. Referendarz Sądowy Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (sygn. akt VI Nc - e 341547/13), w którym nakazał pozwanemu zapłacić powodowi kwotę 12.540,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami ustawowymi od dnia 22 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty oraz z kwotą 2.557,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu albo w tym terminie wnieść sprzeciw.

Pismem z dnia 27 sierpnia 2013 r. pozwany wniósł sprzeciw, zaskarżając powyższy nakaz zapłaty w całości i wnosząc o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania. Wyjaśnił, że 13 lutego 2013 r. dokonał wpłaty w wysokości 10.000,00 zł, z której to kwota 6.000,00 zł miała być przeznaczona na poczet należności dochodzonej w niniejszym postępowaniu, a pozostałe 4.000,00 zł pozwany uiścił tytułem zaliczki na poczet innych prac wykonywanych na jego rzecz przez powoda, nie zaś na poczet faktury będącej podstawą roszczenia w niniejszym postępowaniu. Pozwany podkreślił również, że prace budowlane będące przedmiotem sporu nie zostały prawidłowo odebrane ani też faktycznie wykonane, w związku z czym po otrzymaniu faktury pozwany odesłał ją powodowi.

Postanowieniem z dnia 20 września 2013 r. referendarz sądowy Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie stwierdził skuteczne wniesienie sprzeciwu i utratę mocy nakazu zapłaty w całości oraz przekazał sprawę do rozpoznania tut. Sądowi.

Uzupełniając braki formalne pozwu powód wyjaśnił, że pozwany dokonując wpłaty kwoty 10.000,00 zł nie wskazał na poczet którego długu świadczy w związku z czym powód zaliczył 9.500,00 zł na poczet należności wynikającej z faktury VAT nr (...), będącej podstawą roszczenia powoda w niniejszym postępowaniu.

Wyrokiem z 8 maja 2014 r. Sąd Rejonowy Poznań – stare miasto w P. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 12.540,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 22 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty, umorzył postępowanie w pozostałym zakresie oraz kosztami procesu obciążył w całości pozwanego i w związku z tym zasądził od niego na rzecz powoda kwotę 2.693,00 zł, w tym kwotę 2.400,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Rejonowy ustalił, że strony zawarły w dniu 8 listopada 2012 r. umowę, na mocy której powód zobowiązał się do wykonania izolacji balkonów w nieruchomości położonej przy ul. (...) w R., w budynku oznaczonym literą A. Strony uzgodniły wynagrodzenie wykonawcy (powoda) na kwotę 38.000,00 zł netto + 8% VAT, płatne przelewem w terminie 7-14 dni po zakończeniu prac potwierdzonych protokołem odbioru i doręczeniu faktury VAT. Zgodnie z postanowieniami umowy, prace miały się rozpocząć 14 listopada 2012 r. i zakończyć dnia 15 grudnia 2012 r. W dniu 19 listopada 2012 r. strony dokonały odbioru prac polegających na impregnacji powierzchni dachu, montażu papy podkładowej-paroizolacyjnej, montażu opierzeń, montażu orynnowania, montażu klinów spadkowych styropianowych i montażu wylazu i kominka wentylacyjnego. Strony nie dokonały odbioru dwóch ostatnich etapów tj. montażu papy nawierzchniowej oraz montażu rur, a także odbioru końcowego. Powód pismem z dnia 8 stycznia 2013 r. wezwał pozwanego do dokonania odbioru końcowego, wyznaczając mu termin na dzień 15 stycznia 2013 r. godz. 10:00 - pod rygorem dokonania jednostronnego odbioru. Pozwany jednak nie odpowiedział na wezwanie powoda i nie stawił się w wyznaczonym terminie celem dokonania odbioru. W związku z powyższym powód dnia 14 stycznia 2013 r. dokonał jednostronnego odbioru prac bez jakichkolwiek zastrzeżeń przy obecności P. K. i N. K.. Inwestor główny odebrał wszystkie wykonane prace od pozwanego, w tym prace wykonane przez powoda, bez zastrzeżeń oraz wypłacił pozwanemu wynagrodzenie także za prace wykonane przez powoda. W związku z powyższym, zgodnie z postanowieniami umowy powód wystawił 14 stycznia 2013 r. fakturę VAT nr (...), wskazując w niej umówioną kwotę tj. 38.000,00 zł netto + 8% VAT (41.040,00 zł brutto) oraz określając termin płatności na dzień 21 stycznia 2013 r. Następnie pismem z 30 stycznia 2013 r. wezwał pozwanego do dobrowolnego spełnienia świadczenia, wynikającego z opisanej powyżej faktury, zakreślając dodatkowy 5-dniowy termin. Pozwany w dniu 13 lutego 2013 r. dokonał na rzecz powoda wpłaty w kwocie 10.000,00 zł. Powód 500,00 zł z dokonanej wpłaty zaliczył na poczet należności głównej z faktury VAT nr (...) oraz 9.500,00 zł na poczet długu pozwanego dochodzonego w niniejszym postępowaniu, a wynikające z faktury VAT nr (...).

Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z rozkładem ciężaru dowodu, zadaniem strony pozwanej było wykazanie okoliczności, na które powoływała się w sprzeczności od nakazu zapłaty. Tymczasem pozwany, twierdząc, że prace były wykonane wadliwie, nie wskazał nawet na czym polegały wady dzieła. Na potwierdzenie swych zarzutów wniósł o przesłuchanie stron oraz świadków, nie wskazując jednak, kto ma być przesłuchany jako świadek. W ocenie Sądu, przeprowadzenie dowodów z zeznań świadków i stron w niniejszej sprawie nie przyczyniłoby się jednak do wyjaśnienia jej istoty. Wykazanie wadliwości dzieła wymaga bowiem fachowej wiedzy, wiadomości specjalnych w rozumieniu art. 278 kpc, a w konsekwencji - przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego. Takiego wniosku pozwany jednak nie złożył.

Odnosząc się do zarzutu pozwanego, iż o terminie odbioru prac został powiadomiony 2 dni po jego dokonaniu, stwierdził, że nie mógł on odnieść oczekiwanego skutku. W treści pozwu powód podniósł bowiem, że inwestor główny odebrał wszystkie wykonane przez niego prace bez zastrzeżeń oraz wypłacił pozwanemu należne wynagrodzenie - w tym za prace wykonane przez powoda jako podwykonawcę. Pozwany nie zaprzeczył tym twierdzeniem, w związku z czym Sąd uznał je za przyznane - art. 230 kpc. Ponadto, w ocenie Sądu, logiczną konsekwencją odebrania prac bez zastrzeżeń jest uznanie, że nie były one wadliwe.

Pozwany zaprzeczył również temu, by dokonana przez niego wpłata w kwocie 10.000,00 zł dotyczyła należności, której zapłaty dochodzi powód w niniejszym postępowaniu. Podniósł, że wskazał kwotę 6.000,00 zł jako wpłatę na poczet faktury VAT (...), a pozostałe 4.000,00 zł jako zaliczkę na poczet kolejnych prac. Na dowód tego twierdzenia nie przedłożył on żadnego dokumentu. Tymczasem zgodnie z art. 451 § 1 kpc, dłużnik mający względem tego samego wierzyciela kilka długów tego samego rodzaju może przy spełnieniu świadczenia wskazać, który dług chce zaspokoić. Jednakże to, co przypada na poczet danego długu, wierzyciel może przede wszystkim zaliczyć na związane z tym długiem zaległe należności uboczne oraz na zalegające świadczenia główne. Jeżeli dłużnik nie wskazał, który z kilku długów chce zaspokoić, a przyjął pokwitowanie, w którym wierzyciel zaliczył otrzymane świadczenie na poczet jednego z tych długów, dłużnik nie może już żądać zaliczenia na poczet innego długu (§ 2). W braku oświadczenia dłużnika lub wierzyciela spełnione świadczenie zalicza się przede wszystkim na poczet długu wymagalnego, a jeżeli jest kilka długów wymagalnych - na poczet najdawniej wymagalnego (§ 3). Jak wynika z powyższej regulacji, uprawnienie dłużnika do wskazania sposobu zaliczenia dokonywanej wpłaty wygasa z chwilą, gdy przy spełnieniu świadczenia nie wskazał, na poczet którego długu świadczy. Pozwany nie wykazał prawdziwości swych twierdzeń w tej kwestii. Zatem po stronie powoda powstało uprawnienie do wystawienia pokwitowania ze wskazaniem sposobu zaliczenia otrzymanego świadczenia według swego uznania. Powód wskazał, że kwotę 500,00 zł zalicza na poczet części należności głównej wynikającej z faktury VAT (...), a pozostałe 9.500,00 zł na poczet części należności głównej dochodzonej w niniejszym postępowaniu.

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany zaskarżając go w całości oraz wnosząc o jego zmianę i oddalenie powództwa, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania, przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego, a nadto o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania przy uwzględnieniu kosztów procesu w obu instancjach.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

1. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego poprzez:

- bezzasadne przyjęcie, iż powód wykazał, iż wykonał na rzecz pozwanego izolację balkonów i to w sposób umówiony pomiędzy stronami,

- bezzasadne przyjęcie, iż powód uprawniony był do wystawienia faktury nr (...) i tym samym jego roszczenie jest uzasadnione, mimo brak odbioru prac przez strony (co postanowiono w umowie),

2. naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 353¹ kc,

3. naruszenie przepisów prawa postępowania poprzez bezzasadne oddalenie wniosków pozwanego o przesłuchanie świadków i stron postępowania.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie jako bezzasadnej i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie. Wbrew jej wywodom, zaskarżony wyrok jest trafny i nie ma podstaw do jego podważenia. Sąd Okręgowy w pełni podziela i przyjmuje za własne poczynione przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne, jako znajdujące oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym ocenionym w granicach określonych przepisem art. 233 § 1 kpc, a nadto podziela dokonaną przez ten sąd ocenę prawną. Nieważności postępowania nie stwierdzono badając tę kwestię z urzędu. Bez wpływu na prawidłowość rozstrzygnięcia pozostaje niewątpliwa omyłka Sądu Rejonowego, który w uzasadnieniu wskazał, że w ramach łączącej strony umowy powód zobowiązał się do wykonania izolacji balkonów, miast – jak to wynika z § 1 pkt 1 umowy z 8 listopada 2012 r. – wykonania kompletnego pokrycia dachowego.

Odnosząc się do zarzutów apelacji wskazać należy, że analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że powód wykonał prace przewidziane umową stron z 8 listopada 2012 r. Wskazuje na to w szczególności protokół odbioru prac dekarских zanikających z 19 listopada 2012 r., końcowy protokół odbioru prac dekarских z 14 stycznia 2013 r. oraz okoliczność, słusznie uznana przez Sąd I instancji za fakt przyznany przez pozwanego – art. 230 kpc, że inwestor główny dokonał bez zastrzeżeń odbioru wszystkich prac wykonanych przez pozwanego, w tym prac wykonanych przez powoda jako podwykonawcę na podstawie umowy z 8 listopada 2012 r. W opozycji do powyższych dowodów pozwany nie wykazał zaś, że prace wykonane przez powoda były wadliwe. Podkreślenia natomiast wymaga, że zgodnie z art. 6 kc, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W procesie cywilnym strony sporu mają obowiązek podnoszenia twierdzeń i dowodzenia tych wszystkich okoliczności (faktów), które stosownie do art. 227 kpc, mogą być przedmiotem dowodu. W związku z powyższymi faktami, z których wywodzone jest dochodzone roszczenie (tworzących prawo podmiotowe) powinien w zasadzie dowieść powód; dowodzi on również faktów uzasadniających jego odpowiedź na zarzuty pozwanego, pozwany natomiast dowodzi faktów uzasadniających jego zarzuty przeciwko roszczeniu powoda, z kolei faktów tamujących oraz niweczących powinien dowieść przeciwnik tej strony, która występuje z roszczeniem, czyli z zasady – pozwany. Innymi słowy, opierając się na regule wyrażonej w art. 6 kc, przyjąć należy, że powód winien udowodnić fakty, z których wywodzi dochodzone roszczenie, a pozwany fakty uzasadniające jego zarzuty przeciwko roszczeniu powoda. Rozkład ciężaru dowodów ma w postępowaniu cywilnym znaczenie wówczas, gdy istotne fakty nie zostaną udowodnione. Wówczas konsekwencje procesowe tego ponosi strona, na której dowód spoczywał. Rację miał Sąd Rejonowy wskazując, że celem wykazania ewentualnych wad prac wykonanych przez powoda pozwany winien wnieść o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, czego nie uczynił. W konsekwencji, jego twierdzenia w tym zakresie pozostają całkowicie gołosłowne. Zaznaczyć też należy, że twierdzenia pozwanego dotyczące wadliwości prac powoda sformułowane zostały bardzo ogólnikowo, pozwany nie wskazał, na czym konkretnie wady te miały polegać. Na tę okoliczność pozwany wnosił natomiast o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków (nie wskazując przy tym, o przesłuchanie jakich świadków wnosi) i stron, których zeznania nie dość, że byłyby niewystarczające dla dokonania takich ustaleń faktycznych, gdyż niezbędne byłyby tu wiadomości specjalne – dowód z opinii biegłego, to jeszcze musiałyby dotyczyć okoliczności faktycznych, których pozwany nie objął swymi twierdzeniami. Przeprowadzenie dowodu nie może zaś służyć uzupełnianiu twierdzeń strony o faktach. Dowód może być bowiem wykorzystany jedynie do weryfikowania twierdzeń stron, natomiast nie może ich zastępować (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2012 r., I CSK 200/11, LEX nr 1133787). Z tego też względu słusznie Sąd Rejonowy oddalił wnioski pozwanego o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków i stron.

Odnosząc się z kolei do zarzutu dotyczącego braku odbioru przez pozwanego prac wykonywanych przez powoda wskazać należy, że zgodnie z § 3 pkt 4 umowy z dnia 8 listopada 2011 r., inwestor ma obowiązek przystąpić do

odbioru w terminie 2 dni od daty zgłoszenia przez wykonawcę gotowości do dokonania odbioru końcowego. Stosownie natomiast do treści art. 354 § 2 kc, wierzyciel winien współdziałać z dłużnikiem przy wykonywaniu zobowiązania. Jak wynika ze zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego, powód wzywał pozwanego do końcowego odbioru wykonanych przezeń prac. Pozwany, wbrew postanowieniom łączącej strony umowy, jak i treści przywołanego art. 354 kc, nie stawiał się na termin odbioru końcowego. Tymczasem prace wykonane przez powoda zostały już przyjęte przez zastrzeżeń przez głównego inwestora. Brak udziału pozwanego w odbiorze końcowym nie rzutuje zatem na zasadność roszczenia powoda.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 kpc, orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania w instancji odwoławczej orzeczono, stosownie do wyniku sporu, na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc oraz § 6 pkt 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2002 r. Nr 163 poz. 1349).

SSO Wanda Migdał SSO Piotr Majchrzak SSR Grażyna Weleđa